
Mesura de Govern sobre el procés d'obertura de dades públiques (OpenData)

Divendres 05/novembre/2010

Índex

INTRODUCCIÓ	3
OBERTURA DE DADES PÚBLIQUES (OPENDATA)	4
QUÈ ÉS?	4
PRINCIPIS D'OPENDATA	5
ANTECEDENTS	6
EL MARC NORMATIU	8
SITUACIÓ A BARCELONA	10
MOTIUS QUE IMPULSEN AQUEST PROCÉS	11
PROJECTE OPENDATA BCN	13
DEFINICIÓ	13
CONJUNT DE DADES PÚBLIQUES QUE S'OBRIRAN	14
INSTRUMENTS QUE S'UTILITZARAN EN EL PROJECTE	18
FASES DEL PROJECTE	19
CONDICIONS D'ÚS	20

Mesura de Govern sobre el procés d'obertura de dades públiques (OpenData)

Introducció

El concepte de Govern Obert (*Open Government* o simplement **oGov**) és una nova manera d'entendre la relació de l'Administració vers la ciutadania, les altres administracions, les empreses i la resta d'organitzacions de la societat.

La clau està en l'obertura de l'administració, de fet, una de les característiques d'un Govern Obert és que aquest creu que tots els actors de la societat - administració, ciutadania, empreses, institucions, etc - poden implicar-se en el sector públic.

Un bon principi d'un Govern Obert és la disposició pública de les seves dades - les que no estan limitades per cap impediment de seguretat o de protecció d'informació - en un format electrònic adequat per a que siguin reutilitzades per la ciutadania, això és el que es coneix com a **Obertura de les Dades Públiques (OpenData)**.

Així s'aconsegueix augmentar la transparència, es fomenta l'esperit crític de la ciutadania i s'aporta valor a la informació ja que la pròpia ciutadania crea nous serveis, i, a més, també es genera riquesa.

Obertura de Dades Públiques (OpenData)

Què és?

L'obertura de dades públiques – també conegut com a OpenData – consisteix en **posar la informació que poseeix el sector públic a l'abast de tothom** en formats digitals, estandarditzats i oberts, seguint una estructura clara que permeti la seva comprensió. Al mateix temps es facilita l'accés a aquesta informació per tal de fomentar la seva reutilització.

D'aquesta forma la societat – ciutadania, empreses i qualsevol institució – que té el dret d'utilitzar aquestes dades, pot accedir fàcilment a elles per informar-se o per crear nous serveis augmentant el valor social i, si s'escau, també el valor comercial d'aquestes.

Així doncs, facilitar la informació pública en formats oberts per tal que tothom en pugui fer ús (Open Data) es anar més enllà del simple procés de permetre la reutilització de la informació, és *retornar* a la societat les seves dades públiques i fomentar que les utilitzi per tot allò que desitgi.

De fet, el principal concepte que hi ha al darrera de l'OpenData és el que es coneix com a Linked Data, és a dir, la vinculació entre si de totes les dades amb l'objectiu de tenir un entramat comú i fàcilment automatitzable per a ser processat per les màquines amb un baix cost.

Aquesta vinculació de les dades tècnicament està resolta mitjançant estàndards internacionals com ara RDF, SPARQL, SPROT, SRX, etc, que proporcionen flexibilitat, integració, tractament i accés a aquestes dades de forma senzilla i homogènia.

L'objectiu últim és **universalitzar l'accés a les dades** de la mateixa manera que el web actual ha universalitzat l'accés als documents.

Principis d'OpenData

Es recomana que tot projecte OpenData obri les dades públiques de manera que compleixi amb els anomenats "8 principis de les dades públiques obertes"¹:

1. Han d'estar obertes totes les dades públiques (llevat d'aquelles que per raons de seguretat, privacitat, legislatives, o que ja estiguin regulades per un procediment administratiu, en quedin exemptes).
2. Sempre que es pugui és recomanable publicar les dades originals directament des de la seva font, i amb el nivell de granularitat més detallat possible.
3. Les dades s'han de publicar i actualitzar en els períodes temporals adequats per preservar el valor de cada tipus de dades.
4. Les dades han de ser accessibles pel conjunt més ampli possible d'usuaris i per a la més àmplia gamma de propòsits. A més, cal vetllar per la usabilitat del servei proporcionant eines de catalogació, de cerca i de control de la qualitat de la informació.
5. Les dades han d'estar acompanyades de l'enriquiment d'estructura necessari que permeti el seu processament automatitzat.
6. No es pot discriminar ni limitar l'accés a les dades, aquestes han d'estar disponibles per qualsevol persona.
7. Es recomana l'ús de formats no propietaris ja que ningú no en té un control exclusiu.
8. És recomana que les dades siguin d'ús lliure, no poden estar subjectes a drets d'autor, però sí que es permet restriccions per raons de seguretat, de privacitat, legislatives o que es puguin regular per un procediment administratiu.

En el fons aquests 8 principis es resumeixen en 3 idees principals²:

- Si no pot ser indexat, no existeix.
- Si no és disponible en un format obert que pugui ser llegit i processat amb èxit per un ordinador, no es motiva a utilitzar la dada.
- Si el marc legal no permet a algú readaptar-lo, no es motiva a utilitzar la dada.

¹ Per a més informació consulteu la següent adreça: <http://www.opengovdata.org/home/8principles>

² Per a més informació consulteu la següent adreça: <http://eaves.ca/2009/11/29/three-laws-of-open-data-international-edition/>

La primera idea expressa la necessitat de codificar convenientment les dades per a ser trobades pels motors de cerca. Un cop han trobat la dada, els ciutadans el que volen és utilitzar-la, per fer-ho cal que aquestes estiguin disponibles en un format accessible i estàndard que faciliti la creació de nous serveis a partir d'aquesta informació; això és el que explica la segona idea.

Finalment, la tercera idea diu que encara que es pugui trobar i utilitzar, es necessita un marc legal que permeti compartir el que s'ha creat de cara a motivar els ciutadans a oferir nous serveis amb la informació oberta o simplement mostrar un fet interessant que es dedueix de l'esmentada informació. Això significa que la informació i les dades necessiten tenir una condicions d'ús que permeti la seva utilització amb prou llibertat.

L'objectiu últim és poder **cercar, utilitzar i compartir** les dades públiques.

Antecedents

Els inicis de l'obertura de dades es remunten al "Llibre Verd sobre la informació del sector públic en la Societat de la Informació³" de la Comissió Europea on ja es deixava clar que la informació del sector públic era un element clau pel desenvolupament d'Europa.

Les propostes d'aquest llibre van ser la principal inspiració de la Directiva 2003/98/CE⁴ del Parlament Europeu i del Consell d'Europa, sobre la reutilització de la informació en el sector públic (també conegut per l'acrònim RISP).

Posteriorment apareix l'estudi MEPSIR⁵ sobre la reutilització de la informació pública en els estats membres (més Noruega) de la Unió Europea. Aquest estudi és una valuosa radiografia de l'estat actual de l'ús i gestió de les dades públiques a Europa, també dóna pautes de com gestionar aquesta informació.

³ El text íntegre d'aquest document el podeu consultar aquí:

ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/econtent/docs/gp_es.pdf

⁴ El text íntegre d'aquesta directiva el podeu consultar aquí:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:345:0090:0096:ES:PDF>

⁵ El text íntegre d'aquest informe el podeu consultar aquí:

http://www.epsiplus.net/content/download/23776/314489/version/1/file/MEPSIR+final_report+%28part+1%29.pdf

A Espanya es legisla la Llei 37/2007 sobre reutilització de la informació del sector públic. Aquesta norma transposa a l'ordenament espanyol la Directiva europea 2003/98/CE, i conté la regulació bàsica del règim jurídic aplicable a la reutilització de la informació elaborada o custodiada per les administracions i organismes del sector públic. Al cap de poc temps després, els 27 estats membres notifiquen haver completat la implementació de la Directiva sobre reutilització de la informació pública (RISP) en l'ordenament legal de cada estat.

El Govern d'Espanya a través dels ministeris de la Presidència i d'Indústria, Turisme i Comerç, fruit del Plan Avanza2, decideix iniciar el Projecte Aporta⁶ per fomentar la reutilització de la informació en el sector públic. Entre d'altres activitats, es crea una Guia de Reutilització de la Informació⁷, on es parla sobre la importància de reutilitzar la informació que genera i recopila el sector públic.

Paral·lelament Washington D.C. decideix posar a l'abast de la ciutadania un conjunt de dades públiques de forma lliure i gratuïta, i decideix endegar el concurs "AppsForDemocracy" per esperonar l'ús d'aquest conjunt de dades.

Els resultats d'aquest concurs van ser espectaculars, tal com s'anuncia en el web del concurs⁸: *"Our solution was to create Apps for Democracy – a contest that cost Washington, DC \$50,000 and returned 47 (...) web applications with an estimated value in excess of \$2,600,000 to the city."*

L'Administració Obama s'interessa molt per aquest tema fins al punt que, en el seu primer dia en el càrrec de president dels Estats Units d'Amèrica, Barack Obama va signar un memoràndum a totes les agències governamentals dirigides a fomentar la transparència, la participació i la col·laboració entre el govern i la ciutadania.

L'*Open Government Directive*⁹ és la directiva que marca les pautes que han de seguir les agències governamentals americanes per aconseguir més transparència, participació i col·laboració. Entre d'altres objectius, obliga a controlar la qualitat de les dades públiques i a publicar-les - i en formats oberts - en el portal data.gov creat per a potenciar l'obertura de la informació pública.

⁶ Per a més informació consulteu la següent adreça: <http://www.aporta.es/>

⁷ Per a més informació consulteu la següent adreça: http://www.aporta.es/web/guest/guia_reutilizacion

⁸ Més informació a: <http://www.appsfordemocracy.org/>

⁹ Més informació a: <http://www.whitehouse.gov/Open/>

El marc normatiu

Actualment a Espanya tenim en vigor la **Llei 37/2007** sobre **Reutilització de la Informació del Sector Públic**¹⁰. Aquesta llei – que és la transposició de la directiva europea 2003/98/CE del 17 de novembre de 2003¹¹ – dóna directrius a les administracions públiques per a la reutilització de la informació pública que no està subjecte a cap restricció de confidencialitat.

Aquesta llei afecta a totes les administracions públiques espanyoles i organismes, consorcis i entitats relacionats, també afecta a les administracions locals i té com a objectiu fomentar l'exploració *“del potencial d'informació del sector públic (...) establint uns criteris homogenis, sobre la base de condicions equitatives, proporcionades, i no discriminatòries per al tractament de la informació susceptible de ser reutilitzada per persones físiques o jurídiques”*.

D'altra banda aquesta llei també pretén promoure el desenvolupament de la societat de la informació amb la publicitat de tots els documents públics com a *“instrument essencial per a l'exercici del dret al coneixement, que constitueix un principi bàsic de la democràcia”*.

D'acord amb l'evolució de la societat de la informació, la llei dóna una definició molt genèrica de què entén per 'document': *“engloba totes les formes de representació d'actes, fets o informació, i qualsevol recopilació d'aquests, independentment del suport (...) conservats per les administracions i els organismes del sector públic”*.

Indica quins tipus de documents no estan afectats per aquesta llei: bàsicament els de caràcter personal, els que estan relacionats amb la seguretat nacional, els que estiguin subjectes a propietat intel·lectual o industrial, documents sotmesos a secret estadístic, etc. Tampoc estan afectats per aquesta llei els expedients administratius.

¹⁰ Enllaç al contingut de la Llei 37/2007 sobre la Reutilització de la Informació en el Sector Públic:
http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2007/11/30/pdfs/A04905-04909.pdf

¹¹ El text íntegre d'aquesta directiva el podeu consultar aquí:
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:345:0090:0096:ES:PDF>

En quant a com s'implementa aquesta reutilització de dades cal tenir en compte que la llei expressa que *"Les administracions i els organismes del sector públic han de promoure que la posada a disposició dels documents per reutilitzar-los així com la tramitació de sol·licituds de reutilització es faci per mitjans electrònics (...) "*.

D'altra banda, el passat mes d'agost, es va donar a conèixer la intenció del Govern Estatal de legislar sobre el dret dels ciutadans a accedir a la informació pública, és a dir, l'adaptació al nostre marc legislatiu de l'Acord del Conveni del Consell d'Europa sobre l'Accés als Documents Públics¹² del 18/06/2009.

Aquest conveni estableix que cal garantir el dret dels ciutadans a accedir, sota petició i sense discriminació de cap tipus, als documents públics que estan en possessió de les autoritats públiques. Es permet aquest accés per a proporcionar una font d'informació pel públic, per a ajudar al públic a formar-se una opinió sobre l'estat de la societat i sobre les administracions públiques i per a fomentar la integritat, eficàcia, eficiència i responsabilitat de les administracions públiques.

A més a més, l'acord explicita que l'exercici de transparència informativa és cabdal per avaluar la qualitat democràtica d'una societat, està previst que en breu s'iniciï el tràmit parlamentari d'aquesta llei.

També cal tenir present que alguns tipus d'informació tenen legislació específica que els afecta, per exemple aquest és el cas de la informació geogràfica¹³ o de la informació urbanística¹⁴, entre d'altres.

¹² El text íntegre d'aquest acord el podeu consultar aquí:

http://www.access-info.org/documents/Access_Docs/Advancing/Council_of_Europe/Convenio.esp-en.pdf

¹³ Per exemple, la Llei de la Informació Geogràfica i de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, per a més informació consulteu aquesta adreça: http://www.icc.cat/content/download/2878/9278/file/Llei_16_2005.pdf

¹⁴ Per exemple el Decret Legislatiu d'aprovació del Text Refós de la Llei d'Urbanisme de Catalunya, per a més informació consulteu aquesta adreça: <http://www.gencat.cat/eadop/imatges/5686/10209124.pdf>

Situació a Barcelona

Des de l'any 1995, any en que es va posar en marxa la primera versió del web municipal de la ciutat, bcn.cat, l'Ajuntament de Barcelona ha tingut una clara vocació de facilitar la màxima informació i dades possibles als ciutadans i potencials usuaris del web. La base de dades i coneixement, creada anys enrere per atendre el servei telefònic 010, va ser l'origen del que més tard i fruit del Pla d'Administració Electrònica de l'Ajuntament de Barcelona, ha acabant sent una de les parts més essencials de l'actual web de la ciutat.

Per tant, actualment ja s'estan oferint importants conjunts d'informació a la ciutadania per a que sigui consultada lliurement i fins i tot descarregada en molts casos.

Informacions, com la descripció del territori, mitjançant els productes cartogràfics derivats del Sistema d'Informació Territorial de Barcelona (SITEB), sobre el que es poden localitzar amb precisió tots els equipament municipals, o els principals actes de la ciutat, han estat presents des de l'inici.

De fet, amb el desenvolupament del Pla d'Administració Electrònica, el nombre de seccions del web que aporten dades, que podrien ser avui considerades de gran interès en projectes tipus Opendata, ha anat creixent.

Un bon exemple que actualment ja està a l'abast del ciutadà és el servei GeoPortal¹⁵ que proporciona grans volums de dades geogràfiques orientades als ciutadans i als visitants en general, però també pels professionals i les empreses. D'altres exemples són la informació de caire estadístic o els equipaments de la ciutat.

De fet, amb la present Mesura de Govern, l'Ajuntament de Barcelona s'avança a l'actual legislació amb la iniciativa de publicar els actius informatius en clau d'"obertura de dades (OpenData)" complementats amb l'estructura semàntica adequada. Això posicionarà ràpidament a l'Ajuntament en el mapa de les ciutats que ofereixen aquests serveis i permetrà que la ciutadania en sigui conscient d'aquest servei i l'utilitzi.

¹⁵ Per a més informació consulteu l'adreça: <http://www.bcn.cat/geoportal/>

Motius que impulsen aquest procés

Actualment estem vivint en la Societat de la Informació, és a dir, **la informació és la matèria primera de la societat actual**; les dades són tremendament útils, per tant, té molt sentit que aquesta informació s'obri a tota la societat per a que la reutilitzi.

Les administracions públiques disposen de molta informació dels ciutadans necessària per poder realitzar els serveis públics sol·licitats per aquests. Però aquesta informació pot tenir molta més utilitat, per tant, retornant-la als ciutadans permet que aquests la puguin reutilitzar per d'altres finalitats augmentant el benefici d'aquesta informació.

Per tant, **les dades públiques (que són dels ciutadans) que té en custòdia l'Ajuntament de Barcelona per executar les seves funcions han de poder ser accessibles per tota la societat sense cap discriminació**, (llevat d'aquelles informacions subjectes a aspectes de privacitat, legislatius o que ja estiguin regulats per procediments administratius).

Obrir les dades públiques és una molt bona manera d'augmentar la **transparència** de l'Ajuntament, i, per tant, millora el control de la ciutadania vers la institució amb, per exemple, una **rendició de comptes d'una forma contínua**.

De fet, un procés d'obertura de dades permet que la societat conegui més a l'Ajuntament, es percep millor quins són els límits de la institució i, també, **es millora la percepció dels serveis públics**.

D'altra banda, obrir les dades públiques dóna les mateixes oportunitats a tothom de disposar d'aquesta informació, s'universalitza l'accés. D'aquesta manera s'evita la discriminació i es lluita contra l'opacitat informativa provocant un **impacte positiu en l'economia** de la ciutat. De fet, en llocs on ja s'està començant a aplicar, com per exemple als Estats Units, s'estan creant noves maneres de generar riquesa **impulsant el negoci en les empreses del sector del coneixement** i de les tecnologies de la informació i comunicació. També **fomenta les accions de R+D+I, (Recerca, Desenvolupament i Innovació tecnològica)** al facilitar l'accés a les dades públiques a aquelles organitzacions públiques o privades que les necessitin.

De fet, un procés d'obertura de dades **fomenta la creació de serveis basats en informació pública per part del sector privat**. És a dir, és una manera de millorar el sector públic amb capital privat donat que tan els ciutadans com les empreses, o altres institucions, poden utilitzar la informació pública per a desenvolupar serveis que complementaran aquells proporcionats per l'Administració.

També cal tenir en compte que aquest tipus de processos **milloren la qualitat de les dades** ja que el fet de recopilar la informació, estructurar-la i posar-la a l'abast de la societat reverteix en la generació de la mateixa i en la millora de l'eficiència de l'Ajuntament. A més, també facilita la creació de serveis que es nodreixen de dades de diferents administracions donat que **permet millorar la interoperabilitat entre administracions públiques i, també, la intraoperabilitat entre departaments del propi Ajuntament**, redundant en un millor servei al ciutadà. Per tant, **es fomenta la realització de serveis de valor afegit que van més enllà dels límits de l'Ajuntament**.

Concloent, un procés d'obertura de dades és un primer pas per a tenir una societat més implicada en el sector públic, col·laboradora en el disseny, creació i prestació de serveis públics. És el primer pas cap a un **Govern Obert** (*Open Government*).

Projecte OpenData BCN

Definició

Per l'Ajuntament de Barcelona l'**obertura de dades públiques** consisteix en **posar les dades públiques que posseeix l'Ajuntament** (en qualsevol grau d'agregació) **a l'abast de tothom** en formats digitals, estandarditzats i oberts, seguint una estructura clara que permeti la seva comprensió. Al mateix temps es facilita l'accés a aquests recursos informatius per tal de fomentar-ne la seva reutilització.

Definim una dada pública com aquella que s'ha registrat, recopilat o generat per qualsevol mitjà per l'Ajuntament de Barcelona, (o per tercers per encàrrec de l'Ajuntament), excloent aquella que estigui subjecte a restriccions de privacitat, propietat, seguretat o bé aquella dada que la seva publicació podria infringir la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, o bé aquella dada que tingui regulada la seva publicació mitjançant un procediment administratiu.

Els diferents actors de la societat – ciutadania, empreses i qualsevol institució – tenen el dret d'utilitzar aquests recursos informatius, accedir-hi fàcilment per consultar-los i/o per crear nous serveis augmentant el valor social i, si així ho desitgen, obtenint un valor comercial fruit d'aquestes (sempre segons els termes de les condicions d'ús).

Aquest projecte d'obertura de dades té els següents **objectius principals**:

- (a) Augmentar la transparència de l'Ajuntament posant les dades públiques a l'abast de tots els actors de la societat: ciutadania, empreses, institucions, per a que aquests puguin explotar-les per crear serveis i desenvolupar aplicacions.
- (b) Diagnosticar quines són les necessitats de la societat en quant a dades públiques obertes.
- (c) Potenciar la iniciativa d'obertura de dades públiques i promocionar la reutilització d'aquestes dades públiques.
- (d) Promocionar el teixit econòmic mitjançant aquesta iniciativa.

Conjunt de dades públiques que s'obriran

El projecte pretén incloure tots aquells conjunts de dades més rellevants i derivats de la gestió de la ciutat, que puguin tenir aprofitament per part de tercers i en uns formats que permetin la seva utilització directa.

Les accions inicials d'aquest projecte estaran encaminades a elaborar en detall aquest catàleg de dades i la seva prioritització, en base a tres criteris bàsics:

- 1) La formació de **conjunts de dades relacionats**, que permetin la seva **explotació creuada** amb facilitat, entenent que en aquest aspecte radica un dels màxims potencials de valor afegit del projecte.
- 2) La **facilitat tecnològica de traslladar les actuals fonts de dades** sobre els formats adients.
- 3) La **sostenibilitat** de mantenir aquestes dades, amb les característiques adequades, de forma pública.

En aquest sentit, en base a la experiència acumulada durant els anys d'explotació del web bcn.cat, estem en condicions de fer una primera classificació conceptual, que ens serveix de punt de partida del projecte.

El **primer concepte** evident, és que la ciutat de Barcelona, és sobretot, un **territori**, sobre el que la pràctica totalitat dels sectors municipals despleguen la seva gestió. Per tant, resulta lògic que el primer conjunt de dades ha d'incloure un conjunt suficient de dades definitòries del territori. Aquest concepte, no és únicament aplicable a ciutats. La Unió Europea en la seva directiva INSPIRE¹⁶ ("*Infrastructure for Spatial Information in Europe*"), aprovada l'any 2007, ja remarca la importància de la disponibilitat i transparència de les dades geogràfiques, per tots els usos, governamentals, a tots els nivells i també pel desenvolupament econòmic i social.

En el cas de la ciutat de Barcelona, les plenes competències que té l'Ajuntament en aquesta matèria, junt amb la gran tradició cartogràfica, que es remunta a principis del segle XX, permet aprofitar molts dels serveis actualment disponibles al web municipal.

¹⁶ Per a més informació consulteu l'adreça: <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/>

En particular, els elements bàsics del concepte territori, són:

- La cartografia bàsica de la ciutat:
 - Cartografia física: Topogràfica UTM
 - Cartografia temàtica: Cadastral, urbanística , etc.
 - Cartografia política o administrativa: Districtes, Barris, Seccions censals, etc.
 - Altres
- Dades de georeferenciació del territori:
 - Carrerer: Nomenclàtor de vies i adreces postal oficials
 - Relació de les adreces postals amb:
 - Les coordenades topogràfiques UTM (posicionament)
 - Les divisions administratives
- Dades alfanumèriques relacionables directament amb el territori:
 - Dades d'usos de sòl, i dels locals cadastrals (excepte les reservades per llei)
 - Dades de l'edificació
 - Dades urbanístiques

Des del punt de vista conceptual, **l'altre element clau** de la ciutat, junt al territori, són **les persones**. En aquest grup de dades, la gestió del Padró municipal d'habitants i la seva posterior explotació estadística, permet generar conjunts de dades demogràfiques, que respectant en tot moment la legislació vigent (protecció de dades, estadística, etc.), es poden transformar en potents conjunts de dades, a disposició dels agents socials i econòmics de la ciutat.

En aquest grup de dades, només a títol demostratiu, podríem destacar:

- Dades demogràfiques per grups d'edat, per sexe, ..., agrupades per divisions administratives:
 - Districtes, Barris, Zones estadístiques, seccions.

- Dades de moviments naturals de població.
- Dades sobre estructures familiars.
- Etc...

En un **tercer grup** s'inclouen conjunts de dades que relacionen els dos elements anteriors: **relacions reglades entre persones i territori**, que abasten des de la relació via expedients administratius fins a la gestió dels equipaments i serveis municipals a les persones.

En aquest grup destacaríem:

- Base de dades d'equipaments de la ciutat
- Dades estadístiques sobre expedients de llicències (obres, activitats, etc.)
- Agenda ciutadana
- Dades econòmiques
- Etc...

El **quart grup** identificat està representat pels conjunts de dades, que podríem anomenar **d'entorn urbà**:

- Dades de mobilitat:
 - Trànsit
 - Transport públic
 - Aparcament
- Seguretat
- Medi ambient
- Neteja
- Totes aquelles que en un futur puguin ser facilitades per sensors on-line.

I com a **darrer grup** d'aquest primer anàlisi, hi situem les **dades documentals**, en sentit ampli, entre les que destaquem:

- Ordenances consolidades
- Normatives i plans urbanístiques
- Enquestes
- I en general, tota aquella informació administrativa, així considerada per la ORAE (Ordenança Reguladora de l'Administració Electrònica¹⁷).
- Fons documentals específics:
 - Publicacions
 - Vídeos i imatges
 - Memòries
 - Etc.

Tenint en compte aquestes dades documentals, el servei OpenData de l'Ajuntament de Barcelona enllaçarà amb el repositori de documents de la **Biblioteca General de l'Ajuntament de Barcelona**.

Molts d'aquests grups de dades, estan implícitament a l'actual web municipal, encara que, perquè es consolidin com un conjunt OpenData, falta una feina important de classificació, indexació i estandarització, que sens dubte serà un dels grans reptes del projecte, junt al seguiment de l'ús, i per tant, l'adaptació i modificació dels conjunts de dades per potenciar al màxim el valor dels continguts dipositats al servei OpenData BCN.

¹⁷ Per a més informació consulteu l'adreça: <http://www.bcn.cat/orae/>

Instruments que s'utilitzaran en el projecte

En aquest projecte es farà ús de dos grans instruments per desenvolupar-lo:

- Comissió d'OpenData de l'Ajuntament de Barcelona.
- Portal OpenData BCN.

Es crearà una **Comissió d'Obertura de Dades (OpenData) de l'Ajuntament de Barcelona** que serà qui tindrà la responsabilitat de definir i supervisar la iniciativa d'Obertura de Dades a l'Ajuntament de Barcelona.

La Comissió també serà l'encarregada de transmetre a la resta de l'Ajuntament aquesta nova visió de la gestió de les dades públiques: explicacions, motivacions, beneficis, implicacions, etc. I de treballar amb els diferents departaments de l'Organització per a l'obertura de les seves dades públiques explicant i formant adequadament a les persones responsables de les dades per a que es puguin sumar amb facilitat a aquesta iniciativa.

A més, aquesta Comissió també controlarà l'ús del projecte mitjançant un sistema de mètriques que permeti a l'Ajuntament poder conèixer la utilització de les dades públiques obertes per tal que li serveixi com a un indicador de l'èxit de la iniciativa.

S'implementarà un **Portal OpenData** dins del web municipal de l'Ajuntament de Barcelona per tal d'accedir a les dades públiques i poder facilitar el procés de reutilització d'aquesta informació. Aquest portal serà el lloc preferent per a publicar dades obertes de l'Ajuntament de Barcelona per tal de facilitar a l'usuari la cerca d'aquesta informació augmentant l'eficiència del procés.

Aquest Portal OpenData es crearà seguint els estàndards de qualitat del web municipal, entre d'altres aspectes això inclou qüestions d'**accessibilitat web** del servei complint amb l'actual legislació en aquest sentit.

Fases del projecte

El **calendari** d'aquesta iniciativa està dividit en dues fases:

- (1) Una primera fase d'arrancada del servei.
- (2) Una segona fase d'ampliació i consolidació del servei.

La **primera fase** d'arrancada del servei s'inicia amb l'aprovació d'aquesta mesura de govern i s'acaba a finals de l'any 2011. Els recursos informatius que abasta aquesta primera fase els decidirà la Comissió d'OpenData de l'Ajuntament de Barcelona en funció dels criteris que s'han comentat anteriorment (explotació creuada, facilitat tecnològica i sostenibilitat) i tenint en compte la classificació conceptual de les dades també expressada anteriorment.

Aquesta fase es divideix en dues parts:

- (1) Disseny del servei: Anàlisi de les fonts d'informació (dels recursos previstos per aquesta fase), Criteris de classificació, Diccionari de dades, Processos de replicació i normalització de les dades, Creació d'un protocol d'obertura de dades públiques.
- (2) Creació del Portal: Disseny del Portal OpenData de l'Ajuntament de Barcelona i posta en producció amb les dades previstes. En aquesta primera fase no es contempla una estructuració dels recursos informatius.

La **segona fase** d'ampliació i consolidació del servei s'iniciarà a principis del 2012. És en aquesta fase quan s'ampliaran massivament els recursos informatius oberts. S'iniciarà amb un anàlisi dels recursos informatius de tot l'Ajuntament de Barcelona i en funció d'aquest estudi es realitzarà un Pla de Treball per aquesta segona fase d'ampliació i consolidació del servei.

Aquest pla de treball contemplarà criteris d'utilitat social, disponibilitat i cost d'obrir les dades per seleccionar les que s'obriran i en quin ordre, considerant les recomanacions de la Comissió Europea en aquest sentit.

En aquesta segona fase els recursos informatius es publicaran seguint un model amb enriquiment d'estructura seguint les recomanacions d'organitzacions internacionals com ara el W3C (World Wide Web Consortium¹⁸).

El disseny i la creació del Portal té un **pressupost** de 300.000 euros.

Condicions d'ús

Tot i que l'objectiu de l'Ajuntament és oferir una obertura de la informació àmplia, universal i amb la màxima llibertat possible, cal tenir en compte la necessitat de tenir certes condicions d'ús, bàsicament per a que no es faci un mal ús d'aquesta informació.

Una de les accions que la Comissió d'OpenData estudiarà amb detall serà el(s) tipus de **condicions d'ús** dels recursos informatius que s'obriran seguint un criteri de gratuïtat d'aquests recursos.

En concret, s'haurà de tenir en compte aspectes com ara:

- Grau de llibertat en les accions de copiar, publicar, distribuir, modificar i crear les dades.
- Grau d'explotació comercial de la informació oberta.
- Mencionar sempre l'origen de les dades: Ajuntament de Barcelona.
- No responsabilitat de l'Ajuntament en els usos que es faci de la informació oberta.
- No responsabilitat de l'Ajuntament en la qualitat de la informació oberta.
- I tot allò que la Comissió consideri apropiat.

¹⁸ Per a més informació consulteu l'adreça: <http://www.w3.org/>